

Onderwerp Vervanging Gerrit Krolbrug - Kansen en moties
ter informatie
Steller Marcel Meijer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	8304	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	578862-2022
Datum	16-11-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

In 2021 heeft uw raad op 13 oktober en daarna de minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) op 13 december de voorkeursvariant voor de nieuwe Gerrit Krolbrug (GKB) vastgesteld. Aanleiding voor dit besluit over de vervanging van de brug is enerzijds de opwaardering van de Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl (HLD) naar vaarwegklasse Va en anderzijds het einde van de technische levensduur van het beweegbare deel van de oude brug. Zoals bekend werd gedurende de periode van planvorming de oude brug aangevaren op 15 mei 2021 en deze is daarbij onherstelbaar beschadigd. Over het herstel van die verbinding voor fietsers en minder validen met een tijdelijke maatregel heeft u op vrijdag 11 november jl. een mededeling ontvangen.

Met onze brief van 22 juni 2022, met kenmerk 277562-2022, hebben we u eerder geïnformeerd over de stand van zaken en de volgende stappen in dit project van Rijkswaterstaat (RWS). Met deze brief informeren wij u over de huidige activiteiten binnen het project. Wij presenteren uw raad meerdere toevoegingen aan het project Vervanging Gerrit Krolbrug waarmee een flinke extra groene en recreatieve waarde voor onze gemeente en de directe omgeving van de brug wordt gecreëerd. Zo hebben we kans gezien om het herstel van de Hunzeloop hier op te nemen in het project en daarmee ook de onderdoorgang onder de brug te verbreden en zo de basis voor sociale veiligheid te vergroten. Ook aan de Stadszijde is een extra onderdoorgang opgenomen ten behoeve van nieuwe recreatieve wandelmogelijkheden en hebben we ons sterk gemaakt voor een vergroening van de Ulgersmakade nadat de ligplaats voor scheepvaart is opgeheven. En met het toevoegen van een bedienregime van de brug voor recreatievaart tijdens de spitsuren worden onnodige openingen verder voorkomen.

Concreet behandelen wij in deze brief op alle negen moties die uw raad heeft aangenomen bij de besluitvorming over de voorkeursvariant op 13 oktober 2021. Daarnaast gaan wij in op de wijze waarop wordt omgegaan met kansen die vanuit het project zelf al eerder werden gesignaleerd.

Nieuwe Gerrit Krolbrug

Met de besluiten over de voorkeursvariant uit 2021 is op hoofdlijnen vastgelegd wat de kenmerken van de nieuwe brug zijn en hoe de directe omgeving van de brug daarin mee gaat veranderen. De nieuwe Gerrit Krolbrug wordt een beweegbare brug, met een doorvaarthoogte van 4,5 meter ten opzichte van de Maatgevende Hoge Waterstand Scheepvaart (MHWS), inclusief correcties voor uniformiteit en bodemdaling, van het type hefbrug, met daarbij 2 vaste fiets-loopbruggen op een doorvaarthoogte van 9,7 meter MHWS en met een weginrichting als fietsstraat op de brug en de toeleidende infrastructuur. Met de bijbehorende ontwerptekeningen is ook op schetsontwerpniveau bepaald hoe de omgeving van de brug er uit gaat zien.

De vervanging van de Gerrit Krolbrug is een van de vele maatregelen op de HLD om de vaarweg geschikt te maken voor grotere schepen en om de veiligheid op de vaarweg te verbeteren. Op 5 oktober jl. is tijdens een speciale bijeenkomst door RWS aan uw raad toegelicht hoe continu gewerkt wordt aan de vaarwegveiligheid. Diverse maatregelen zijn en worden genomen, naast de infrastructurele aanpassingen van de vaarweg. Tijdens de sessie is onder andere ingegaan op regelgeving, uniformering, beschikbaarheid van actuele informatie, opleiding, taal, technische systemen en ontwikkeling van automatisering zoals volgsystemen en hoogtemetingen. De presentatie van RWS is bij u beschikbaar.

Projectscope

In de aanpak worden voor het vervolg van het project twee sporen onderscheiden: de afronding van de Planuitwerking en de Contractvoorbereiding realisatie:

1. Afronding Planuitwerkingsfase

Na het besluit over de voorkeursvariant uit 2021 wordt op basis van het ontwerp van de nieuwe brug en de omgeving, de effectonderzoeken en een m.e.r.-beoordeling, het Projectbesluit door de minister van IenW voorbereid. Voorafgaand aan dat besluit worden de planologische procedures doorlopen, waarin eerst nog de plannen en omgevingsvergunningen ter inzage worden gelegd en zienswijzen kunnen worden ingediend;

2. Contractvoorbereiding Realisatiefase

Daarnaast wordt binnenkort gestart met de contractvoorbereiding van de realisatie. Daarvoor vindt een nadere detaillering van het ontwerp van de voorkeursvariant voor de omgeving van de brug plaats tot een Voorlopig Ontwerp (VO) en wordt een Esthetisch Programma van Eisen (E-PVE) voor de brug opgesteld.

Het project bevindt zich nu in de fase van de afronding van de Planuitwerking. Daarvoor en voor de volgende stappen is een stabiele projectscope noodzakelijk. Daarmee is dan helder bepaald wat wel en wat niet onderdeel van het project is en ligt het uitgangspunt voor de vervolgfases vast. Aangezien enkele van de moties van uw raad en de benoemde projectkansen invloed kunnen hebben op het ontwerp van de voorkeursvariant uit 2021 en daarmee op de scope van het project, is door de projectorganisatie eerst nader onderzoek uitgevoerd naar deze ontwerpelementen.

Binnen het Bestuurlijk Overleg Groninger Bruggen (BOGB), bestaande uit vertegenwoordigers van RWS, het ministerie van I&W, provincie Groningen en gemeente Groningen, vindt op bestuurlijk niveau afstemming plaats. Hierna en in de bijlage bij deze brief lichten wij toe hoe door het BOGB is besloten over het wijzigen van de projectscope.

Kansen en moties

In de onderstaande tabellen is een overzicht weergegeven van het resultaat van het onderzoek van de diverse projectkansen en de moties van uw raad. Daarbij is een splitsing gemaakt in kansen en moties met invloed op het ontwerp van de brug en omgeving en in moties met invloed op de procesaanpak.

In de bijlage bij deze brief is per kans en motie een inhoudelijke toelichting en visualisatie van het resultaat opgenomen. Hiermee zijn de overwegingen, argumenten en keuzes inzichtelijk gemaakt en is toegelicht op welke wijze het thema al dan niet wordt opgenomen in het vervolg van het project.

KANSEN EN MOTIES MET INVLOED OP HET ONTWERP		
Omschrijving	Besluit	Status
<p>Motie “Optimaliseren hoogte van de Gerrit Krol Brug en de hellingbanen” Aan de Stadszijde is nog optimalisatie mogelijk van comfort door verlaging hellingpercentage en toevoegen plateau. De impact van een langere hellingbaan op de inpassing is beperkt. Aan Ommelandzijde is vanwege dwangpunten Stamstraat en Hunzeboord geen verbetering meer mogelijk. De rotonde Ulgersmaweg fungeert als plateau.</p>	Meenemen in uitwerking VO	Opgenomen in fase Contractvoorbeiding Motie wordt op deze wijze afgehandeld
<p>Kans: Onderdoorgang brug West-Indische Kade Toevoeging extra onderdoorgang ten behoeve van recreatieve wandelroutes, ecologie en beheer en onderhoud.</p>	Uitbreiding scope	Opgenomen in fase Planuitwerking
<p>Kans: Landschap Ommelandzijde Toevoegen van landschappelijke waarde en aansluiting op de Hunzevisie door inrichting van het landschap met herstel Hunzeloop, toevoegen wandelpad, bredere doorgang onder brug, extra trap vanaf hellingbaan naar waterkant en aanpassing maaiveld.</p>	Uitbreiding scope	Opgenomen in fase Planuitwerking
<p>Kans: Vergroenen Ulgersmakade Nieuwe, groene, ecologische inrichting van de kade met wandelpad en verwijderen van ligplaatsvoorzieningen.</p>	Uitbreiding scope	Opgenomen in fase Planuitwerking
<p>Motie: “Maak vaart met verplaatsing aanlegplaats Ulgersmakade” Onderzoek en realisatie van een nieuwe ligplaats door RWS is nodig voordat de bestaande ligplaats opgeheven kan worden. Onderzoek is gestart. De huidige plaats en inrichting blijft eerst behouden. Controle en handhaving op overlast door RWS zolang de huidige ligplaats in gebruik is.</p>	Onderzoek nieuwe ligplaats	Motie wordt op deze wijze afgehandeld
<p>Kans: Uitbreiding lokale wandelroutes en plekken Uitbreiding wandelroutes en creëren zit- en ontmoetingsplekken aan beide kanaalzijden en in aansluiting op landschapspark Hunzeboord.</p>	Uitbreiding scope	Opgenomen in fase Planuitwerking
<p>Motie: “Groen, landschap en ecologie bij de Gerrit Krolbrug” Verbetering groene en ecologische netwerken met landschappelijke kwaliteit via toevoegen meerdere onderzochte kansen: onderdoorgang West-Indische kade, herstel Hunzeloop, landschapsinrichting Ommelandzijde, vergroenen Ulgersmakade, toevoegen wandelroutes en plekken.</p>	Diverse scope-uitbreidingen	Motie wordt op deze wijze afgehandeld
<p>Kans: Opvullen lege ruimtes naast appartementencomplexen Korreweg Verbeteren ruimtelijke kwaliteit door optimaliseren van de aansluiting van de hellingbaan op naastgelegen gebouwen.</p>	Uitbreiding scope	Opgenomen in fase Planuitwerking
<p>Kans: Doortrekken oeverlijn Geen nautische, landschappelijke en functionele noodzaak voor ingrijpende aanpassing van de oeverlijn ten zuidoosten van de brug.</p>	Geen scope uitbreiding	Afgevallen
<p>Motie “Droog over” Extra schuilvoorzieningen hebben te beperkte functionele meerwaarde, zijn ruimtelijk niet met kwaliteit in te passen en introduceren risico op sociaal onveilige hangplekken en verrommeling.</p>	Geen scope uitbreiding	Afgevallen Motie wordt niet verder meegenomen
<p>Kans: Aanvullende trappen naar oevers Stadszijde Aan de Stadszijde is geen functionele noodzaak voor extra trappen vanaf de brug vanwege de korte afstand tot de nieuwe trap bij de Eustatiusstraat.</p>	Geen scope uitbreiding	Afgevallen
<p>Motie: “Verbreed de Gerrit Krolbrug” De inpassing van de hellingbanen en de investeringskosten van het project worden negatief beïnvloed. Er is geen functionele noodzaak voor verbreding van de brug en hellingbanen. De gereserveerde verkeersruimte voor rijdend verkeer en voetgangers is in overeenstemming met de CROW-richtlijnen.</p>	Geen scope uitbreiding	Afgevallen Motie wordt niet verder meegenomen

MOTIES MET INVLOED OP DE PROCESAANPAK		
Omschrijving	Besluit	Status
Motie: “Een mooie Gerrit Krolbrug” Met een veilig vaarwegbeeld als voorwaarde, wordt met een Esthetisch Programma van Eisen gestuurd op de vormgeving van de brug. Door betrokkenheid van de Stadsbouwmeester en bestuurlijke besluitvorming is maximale invloed van gemeente geborgd.	Opnemen in procesaanpak	Motie wordt op deze wijze afgehandeld
Motie: “Inspraak voor ontwerp omgeving Gerrit Krolbrug” Er is formele inspraak op de omgevingsvergunning en het Ontwerpbesluit voorzien. Voor zowel de fase van Planuitwerking als de Contractvoorbereiding zijn meerdere gesprekken met omwonden en stakeholders opgenomen in de aanpak, naast meerdere brede informatieavonden voor alle geïnteresseerden. Daar is gelegenheid voor aandragen van ideeën en wensen en de uitkomsten worden teruggekoppeld.	Opnemen in procesaanpak	Motie wordt op deze wijze afgehandeld
Motie: “Voorkom onnodig openen van de Gerrit Krolbrug” In aanvulling op de vermindering van openingen door de hoogte van de nieuwe brug (4,5 meter) zijn ontwikkelingen binnen RWS gaande met automatische hoogtemetingen en meld- en volgsystemen. Voor de recreatievaart is een bedienregime voor de recreatievaart te overwegen.	Bedienregime opnemen in besluit over VO	Motie wordt op deze wijze afgehandeld
Motie: “Toegankelijke Gerrit Krolbrug” Werkgroep Toegankelijk Groningen en op hun verzoek ook extern adviesbureau PBT-consult zijn betrokken bij planuitwerking en ontwerp.	Opnemen in procesaanpak	Motie wordt op deze wijze afgehandeld

Uit deze tabellen blijkt hoe de moties die uw raad heeft aangenomen bij de besluitvorming over de voorkeursvariant op 13 oktober 2021, worden geborgd in het project of waarom ze niet meer meegenomen worden. Hiermee en met de inhoudelijke toelichting in de bijlage bij deze brief hebben wij u toegelicht hoe elk van de negen moties worden afgehandeld.

Participatie van omgeving en stakeholders

Bij de totstandkoming van de voorkeursvariant heeft in 2020 en 2021 uitgebreid participatie door omwonenden en stakeholders plaatsgevonden. Op basis daarvan heeft uw raad en later de minister van I&W met de vaststelling van de voorkeursvariant een besluit genomen over de hoofd- en principekeuzes voor de nieuwe brug. De belangrijkste ontwerpkeuzes zijn met dat besluit gemaakt en de kern van het project ligt daarmee vast. Met de benoemde scope-uitbreidingen, voortkomend uit de moties van uw raad, blijven die ontwerpkeuzes nu ook ongewijzigd.

De omgeving en belanghebbende partijen worden via meerdere stakeholdergesprekken en informatieavonden geïnformeerd over en betrokken bij de uitwerking van het ontwerp, waarin dan ook de toegevoegde kansen en moties zijn opgenomen. De keuze van het BOGB over het al dan niet meenemen van scope-uitbreidingen is daar dan niet meer aan de orde, de invulling en uitwerking daarvan vanzelfsprekend wel.

Stand van zaken en vervolg

Met het toevoegen van kansen en moties is de scope van het project nu bepaald. Het project bevindt zich nu in de fase van de afronding van de Planuitwerking en er wordt op korte termijn ook gestart met de Contractvoorbereiding realisatie. In ieder geval op drie momenten is voorzien dat u opnieuw wordt geïnformeerd danwel dat wij uw raad een besluit voorleggen:

- Voorjaar 2023: Afronding Planuitwerking en resultaten effectonderzoeken;
- Najaar 2023: Ter inzagelegging omgevingsvergunning;
- Begin 2024: Voorstel besluitvorming Voorlopig Ontwerp.

Afronding Planuitwerking en resultaten effectonderzoeken

Eerst worden de diverse effectonderzoeken uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn nu gaande en zijn gepland om te worden afgerond in het voorjaar van 2023. Parallel aan dit proces van Planuitwerking start ook de Contractvoorbereiding, waarmee de nadere detaillering naar het Voorlopig Ontwerp van de aanlandingen en de vaarweg en het Esthetisch Programma van Eisen voor de brug worden gemaakt.

Nu de scope vast ligt, is het ook van belang dat de afspraken daarover tussen de betrokken overheden en partijen worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst. Het merendeel van de kansen en moties dienen primair een toegevoegd gemeentelijk of lokaal belang, waarover ook heldere eigendoms-, beheers- en financiële afspraken gemaakt moeten worden. Deze bestuursovereenkomst stellen wij nu samen met Rijkswaterstaat op.

Ter inzagelegging omgevingsvergunning

Het ontwerp van de voorkeursvariant op het huidige uitwerkingsniveau (schetsontwerp), uitgebreid met de genoemde kansen en moties, is de basis voor de planologische procedures. De effectonderzoeken laten de gevolgen en eventuele extra benodigde maatregelen of aanpassingen zien. Op basis daarvan wordt het Ontwerpbesluit door de minister van I&W voorbereid, dat wordt voorafgegaan door de ter inzagelegging van de omgevingsvergunning, gepland in het najaar van 2023.

Voorstel besluitvorming Voorlopig Ontwerp

Het eerstvolgende voorziene besluitmoment voor uw raad betreft de vaststelling van het Voorlopig Ontwerp ten behoeve van de Contractvoorbereiding realisatiefase. Naar verwachting bieden wij u begin 2024 hiervoor een voorstel ter besluit aan. De toegevoegde kansen en moties zijn dan daar in opgenomen en daarbij leggen wij u dan ook voor om te besluiten over de financiële consequenties van die scope-uitbreidingen.

De extra investeringskosten die voortkomen uit de geselecteerde kansen, de wensen van uw raad en de ambities van onze samenwerkingspartners zoals Groninger Landschap, Waterschap Noorderzijlvest en provincie Groningen zijn op dit moment geschat op meer dan 4 miljoen euro (inclusief BTW). Op basis van gedetailleerdere uitwerkingen en kostenramingen en van de besprekingen met onze partners kan in de komende periode de gemeentelijke bijdrage worden bepaald. Wij houden er rekening mee dat de grootste financiële bijdrage gaat komen uit gemeentelijke middelen en wij voorzien om deze primair te dekken uit de programma's Leefkwaliteit en Mobiliteit. Deze investeringen maken (op dit moment) nog geen onderdeel uit van de meerjarenbegroting van deze beide programma's.

Planning

De vigerende planning is dat de nieuwe brug in 2026/2027 in gebruik kan worden genomen. Door Rijkswaterstaat wordt in de komende periode gewerkt aan een herijking van de totale projectplanning. De herijking is nodig vanwege de afhandeling van de motie Laçin van de Tweede Kamer, de besluitvorming over de voorkeursvariant, de benodigde tijd voor de uitwerking van de kansen en moties en het vervallen van de bouwvrijstelling stikstof. Wij houden u vanzelfsprekend blijvend op de hoogte van de totale projectplanning en eventuele relevante ontwikkelingen daarin.

Tot slot

Wij denken met deze brief en de bijbehorende bijlage een duidelijke toelichting te hebben gegeven op de stand van zaken van het project Vervanging Gerrit Krolbrug en de in de afgelopen periode gemaakte keuzes omtrent bijstelling van de projectscope. Ook is hiermee toegelicht op welke wijze elk van de door uw raad in 2021 aangenomen negen moties worden verwerkt in de scope van het project. Met de gepresenteerde toevoegingen aan het project wordt volgens ons college een flinke extra waarde voor onze gemeente en de directe omgeving van de brug gecreëerd. Hiermee is de basis voor de verdere uitwerking en de latere realisatie gelegd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.